

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 32

Olsztyn, Piątek 8 lutego 1946 r.

Rok II

Proces socjalny bez precedensu

W obliczu codziennych, szarych trudności i wysiłków, które są udziałem naszego społeczeństwa, społeczeństwa pionierów na Ziemiach Odzyskanych — naogół nie obejmujemy całości zjawisk, w których sami bierzemy bezpośredni udział.

Zjawiskiem, o którym za mało się mówi, a jeszcze mniej myśli, jest proces wytwarzania się na naszych terenach nowego społeczeństwa, nowego typu Polaka.

Ziemię Odzyskaną, a w szczególności nasze woj. wajmijsko-mazurskie — stanowią teren, na którym na wielką skalę odbywa się mieszanie Polaków z różnych dzielnic kraju, reprezentujących różne typy regionalne, różne odcienie kultury narodowej, różne dialekty.

Obok miejscowej ludności polskiej, Warmiaków i Mazurów, osiadają Polacy zza Bugu, przynoszący ze sobą regionalne tradycje wilenskie, wołyńskie i lwowskie, osiadają warszawiaci, reprezentujący specyficzne cechy narodowe, osiadają przybysze z innych województw centralnych, a nawet zachodnich — z Wielkopolski i Pomorza.

Z tych różnych elementów narodowych ma się tutaj wytworzyć nowe, jednolite społeczeństwo polskie o nowym, oczywiście, obliczu regionalnym, będącym syntezą jego twórczych składników.

Stanowi to proces socjalny bez precedensu bodaj w historii, jeśli zważymy jego skalę i tempo dokonywanych się przemian.

Podobne procesy — bardziej jednak rozciągnięte w czasie — zachodziły ongiś w Ameryce. I wiemy — i są dowody — że osiągnęły doskonałe wyniki, stwarzając społeczeństwo zdrowe i silne fizycznie, i moralnie, i aktywne życiowo.

Nasz rodzimy proces wytwarzania nowego typu Polaka, typu syntetycznego, niewątpliwie da nam wynik nie mniej korzystny i pozytywny.

W naszej mocy leży nie tylko przyspieszyć ten wynik. Możemy również wpływać na zwiększenie wartości osiąganego wyniku.

Musimy jednak przede wszystkim sami ustosunkować się pozytywnie do procesu socjalnego, w którym bierzemy udział. I musimy przelać w siebie lokalne, regionalne „patriotyzmy”, traktując wszystkich Polaków na równi, jako równo wartościowe składniki nowego, tworzącego się społeczeństwa. Wł. Mr.

W sprawie pomocy dla dzieci polskich

Premier Osóbka-Morawski przyjął dłuższą audiencję p. Eden, zasłużoną organizatorkę międzynarodowego T-wa przyjaźni i opieki nad dziećmi. Celem wizyty p. Eden w Polsce jest zorganizowanie pomocy dzieciom polskim. (PAP)

Światowa gospodarka żywnościowa

opanuje powojenny kryzys

London, 8.2. (Obsł. wł.) Prezydent Truman złożył oświadczenie o planowanych oszczędnościach żywnościowych w Stanach Zjednoczonych, dzięki którym można będzie do końca czerwca r. b. wywieźć do Europy 6 milionów ton pszenicy.

Premier brytyjski Attlee złożył

swemu rządowi sprawozdanie na temat sytuacji żywnościowej w Anglii i na świecie. W publicznym przemówieniu, wygłoszonym tegoż dnia, Attlee ze szczególnym naciskiem zwrócił uwagę na powagę sytuacji żywnościowej.

Od rozwiązania zagadnienia za-

opatrzenia narodów w chleb, zależy przywrócenie równowagi pokojowej świata. Tylko syty człowiek zdolny jest do twórczego wysiłku dla odbudowy zniszczeń wojennych.

London, 8.2. (Obsł. wł.) Delegacja brytyjska opracowuje memoriał do ONZ o sytuacji żywnościowej świata. Proponuje się tworzyć zapasy zboża w skali światowej, a rozdział ich powierzyć organowi, wyłonionemu przez ONZ.

London, 8.2. (Obsł. wł.) Z Kanady donoszą o stałym wysyłaniu żywności do Europy w ilościach, na które tylko pozwalają środki transportowe.

Szczere rozmowy wyrównują różnice

London, 8.2. (Obsł. wł.) Premier Unii Południowo-Afrykańskiej w udzielonym przez siebie wywiadzie oświadczył, że obecna konferencja ONZ w Londynie udowodnia wyraznie, że różnice pomiędzy wielkimi mocarstwami mogą być jedynie uzgodnione i wyjaśnione w bezpośredniej i szczerej rozmowie.

Następna sesja ONZ w Śt. Zjednoczonych.

London, 8.2. (PAP). W kołach politycznych mówi się, że następna sesja ONZ odbędzie się w Stanach Zjednoczonych.

Triest dla Jugosławii.

London, 8.2. (PAP). Marszałek Tito polecił delegacji jugosłowiańskiej na sesji ONZ, aby domagała się przyłączenia Triestu do Jugosławii.

Niemiec kardynałem

Rzym, 8.2. (PAP) Biskup Berlina udał się do Watykanu, gdzie ma otrzymać kapelusze kardynalski.

Z frontu strajkowego w Ameryce.

N. York, 8.2. (Obsł. wł.). Dziś wygasa strajk pracowników portowych w porcie nowojorskim. Strajk został zażegnany dzięki bezpośredniej interwencji prezydenta Trumana.

Działania wojskowe w Indonezji

Skarga ukraińska w Radzie Bezpieczeństwa

London, 8.2. (Obsł. wł.). Po załatwieniu sprawy greckiej Rada Bezpieczeństwa ONZ w nastroju spokojnym przystąpiła do rozpatrzenia skargi ukraińskiej na temat działań wojennych w Indonezji.

Pierwszy przemawiał delegat ukraiński Manuilskij, który zaznaczył, że od kilku miesięcy na Jawie toczą się działania wojenne, skierowane przeciwko Malajczykom. Całe prawie przemówienie oparte było na cytatach z prasy angielskiej.

Po klęsce Japonii Malajczycy liczyli na uzyskanie niepodległości, tymczasem wylądowały wojska angielskie,

z którymi współdziałały wojska japońskie.

W konkluzji Manuilskij domagał się wyłonienia komisji, która by na miejscu zbadała sytuację.

Minister Bevin w swym oświadczeniu podkreślił, że wojska brytyjskie przybyły na Jawę dla wyzwolenia 250 tys. internowanych, nie oddały ani jednego strzału, natomiast zostały ostrzelane przez uzbrojone bandy młodych hitlerowców.

Wojska angielskie przystąpiły do działań wojennych, gdy został zabity dowódca angielski.

Delegat holenderski poparł wywody min. Bevina.

W walce zdobyliśmy wolność — 10.2.46
praca utrwalił Demokrację.

Zjazd bojowników o Wolność i Demokrację w Olsztynie

Z czym przybył Hess do Anglii

Prokurator angielski oskarża w Norymberdze

London, 8.2. (Obsł. wł.). W Norymberdze prokurator francuski zakończył oskarżenie, domagając się kary śmierci dla wszystkich oskarżonych, po czym przystąpił do oskarżenia prokurator angielski, główne ostrze kierując przeciwko Hessowi.

Hess po wylądowaniu w Anglii, w swej rzekomej ucieczce z Niemiec, złożył W. Brytanii szereg propozy-

cyj. Hitler gotów jest zawrzeć pokój z Anglią pod warunkiem wolnej ręki w Europie, zostawiając Anglikom wolną rękę w imperium.

Następnym warunkiem Hitlera było ustąpienie rządu Churchilla, wycofanie się z Persji, zwrócenie dawnych kolonii niemieckich oraz pomoc w wojnie ze Zw. Radzieckim.

W wypadku, gdyby W. Brytania odmówiła propozycjom, złożonym przez Hessa, Hitler zapowiedział całkowite zniszczenie Imperium brytyjskiego.

List pasterski nawołuje do składania świadczeń rzeczowych

Kuria biskupia w Lublinie wydała list pasterski do rolników, nawołujący do lojalnego wypełniania świadczeń rzeczowych.

W motywach swych list biskupów lubelskich podaje konieczność zagospodarowania nowych ziem, udzielenia pomocy repatriantom zza Bugu oraz umożliwienia twórczej pracy w miastach. (PAP)

(Pełny tekst podamy w numerze jutrzejszym)

Polacy powracają do kraju

Z Jugosławii partyzanci — z Francji chorzy

Z Jugosławii przybyła do Polski grupa 1000 Polaków, którzy walczyli w oddziałach partyzanckich pod rozkazami marszałka Tito.

Transport przez Bratisławę przybył do Dzieżdzio, skąd repatrianci udali się do swych miejsc zamieszkania.

Do Łodzi przybył pociąg sanitarny przywożąc 500 chorych z Francji. Po rozmieszczeniu uczestników transportu w szpitalach i sanatoriach pociąg w przyszłym tygodniu uda się po następną grupę chorych repatriantów. (PAP)

W obronie praw człowieka i obywatela

Rezolucje i wnioski Kongresu b. więźniów politycznych

Kongres b. więźniów politycznych niemieckich obozów koncentracyjnych uchwalił szereg rezolucji oraz deklarację ideową. Najważniejsze z tych rezolucji podajemy w streszczeniu.

Deklaracja ideowa głosi, że Związek b. więźniów politycznych bronić będzie praw człowieka i obywatela, Związek w uien służyć idei demokracji i walczyć o zniesienie ustroju, opartego na wyzysku. Związek będzie walczyć o pogłębienie międzynarodowej solidarności i współpracy narodów. Polski Związek b. Więźniów Politycznych daje wyraz zrozumieniu konieczności pogłębienia braterstwa ludów i zwraca się do więźniów całego świata o powołanie Międzynarodowej Federacji b. Więźniów Obozów Hitlerowskich, jako instrumentu, broniącego wolności, pokoju i braterstwa ludów.

Rezolucja stwierdza, że hitleryzm i faszyzm istnieją jako ruchy społeczne w wielu krajach i w niektórych są jeszcze u władzy.

Zjazd b. więźniów obozów koncentracyjnych wzywa wszystkie narody i rządy wszystkich państw, miłujących wolność i pokój, do ostatecznej i zdecydowanej walki z siłami gotującymi nową rzeź narodów.

Zjazd domaga się od Międzynarodowego Trybunału w Norymberdze jak najsurowszego wymiaru kary w stosunku do wszystkich przestępców wojennych.

Niemcy sabotują reforme rolne

Jak donosi dziennik komunistyczny „Volkswille“, podczas reformy rolnej w Saksonii i Brandenburgii szereg wielkich majątków nie został zupełnie podzielony, lub zrobiono to fikcyjnie. W wielu wypadkach przeszkodzono wpisaniu podziału do ksiąg gruntowych. Inwentarz żywy służba folwarczna podzieliła pomiędzy siebie, tak, że dla przesiedleńców nie zostało.

29 statków pod polską banderą

Musimy rozbudować naszą flotę handlową

Handlowa flota polska składa się obecnie z 29 jednostek o pojemności 109 tys. BRT.

Wszystkie jednostki polskiej floty handlowej pływają pod polską banderą i podlegają Rządowi Jedności Narodowej.

Jednostki Polskiej Floty Handlowej związane są umową z Międzynarodową Aliancką Organizacją Żeglugi (UMA), która aż do wygaśnięcia tej umowy dysponuje całą flotą handlową alianców.

Ilość jednostek Polskiej Floty Handlowej przy ogromnym wydłużeniu się naszego wybrzeża i konieczności przestawienia naszej gospodarki na gospodarkę morską jest nie-

Jeden z wniosków domaga się aby niemieckiemu więźniowi Nr. 2 (!) Ottonowi Rząd R. P. nadał obywatelstwo polskie. Otto zasłużył się niezwykle ofiarną działalnością dla ratowania więźniów wszystkich narodów.

Jeden z najstarszych więźniów obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, dr. Kelles-Kraus, oświadczył:

— Nie jesteśmy złamani na duchu i nie chcemy być tylko biednymi o-

fiarami obozu. Oświadczamy wobec kraju, wobec naszego Rządu Jedności Narodowej i wobec świata całego, że chcemy być awangardą w walce z faszyzmem i siłami reakcyjnymi. Oświadczenie to składamy na ręce przewodniczącego, jako nasze ślubowanie.

Zjazd uchwalił tekst depesz do Prezydenta K. N. ob. Bieruta, do premiera ob. Osóbki-Morawskiego i Marszałka Roli-Zymierskiego.

Ratyfikacja umowy granicznej polsko - radzieckiej

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych odbyła się wymiana dokumentów ratyfikacyjnych umowy o polsko-radzieckiej granicy państwowej, podpisanej w Moskwie dnia 16 sierpnia 1945 r.

Wymiany dokumentów ratyfikacyjnych dokonali: minister Spraw Za-

granicznych Wincenty Rzymowski i ambasador ZSRR Wiktor Z. Lebediew.

Urugwaj i Polska nawiązują stosunki

Rząd Urugwaju postanowił nawiązać stosunki dyplomatyczne z Rządem Jedności Narodowej.

Maszyny wartości 3 miliardów zł. wracają z Niemiec

Biuro Rewindykacji przeprowadza obecnie rewindykację wywiezionych przez Niemców maszyn i urządzeń technicznych z Polski wartości przeszło 3 miliardów złotych.

Okupacyjne władze radzieckie w Niemczech oddały do dyspozycji władz polskich 60 wagonów kolejowych, na które „Młyny Torunskie“ ładują swoje zagrabione przez Niemców obiekty.

Kolumna samochodów ciężarowych przewozi z Lipska maszyny do fabryk aparatów elektrycznych w Bydgoszczy.

70 wozów tramwajowych warszawskich wróciło z Berlina, maszyny z fabryki „Kabel“, transformatory Zjednoczenia Energetycznego, obrabiarki

z „Ursusa“, maszyny Państwowej Fabryki Prochu zostały już częściowo zabezpieczone, odzyskane lub są w drodze do kraju.

Do kraju wróciła również jedna z najnowocześniejszych maszyn do wyrobu znaczków pocztowych.

Pomysłne rozmowy radziecko-perskie

Jak donoszą z Teheranu rokowania radziecko-perskie są na drodze do osiągnięcia całkowitego porozumienia.

Premier perski Sulianeh gotów jest przyznać Azerbajdzanowi autonomię w ramach konstytucji Iranu oraz zgadza się, by rząd azerbajdzanski sprawował kontrolę kaspjskiego handlu rybnego.

Prowadzone są również pertraktacje o koncesje naftowe dla Zw. Radzieckiego w północnym Iranie.

Rozpowszechniajcie Wiadomości Mazurskie

Wkrąwajmy volksdeutschow

Wielu ich ukrywa się jeszcze

Korzystając z zamieszania powojennego wielu volksdeutschow, którzy działali na terenie Polski centralnej i wschodniej, z obawy przed odpowiedzialnością za swoje zbrodnie — zbiegło na tereny zachodnie, głównie zaś na Śląsk, gdzie im się udało zająć niejednokrotnie nawet kierownicze stanowiska. Inni znowu podają się za repatriantów ze wschodu, aczkolwiek byli SA i SS-manami.

Na naszym terenie zdarzają się wypadki rozpoznania i ujęcia morderców i przesładowców naszego narodu.

W celu wyłapania i usunięcia tych wszystkich zdrajców i sprzedawczyków, prosimy wszystkich Polaków, którzy znają nazwiska volksdeutschow, działających podczas okupacji niemieckiej na ziemiach polskich, aby donieśli o tym, do M. O. lub władz

Przegląd prasy

Uczniowie i wyznawcy

Ujawnione dokumenty hitlerowskie świadczą zbyt wyraźnie o słym kontakcie NSZ z oddziałami niemieckimi, by mieć jakikolwiek złudzenia, co do «patriotycznej» działalności partyzanta spod znaku NSZ.

W związku z nierozwiązaniem dotąd zagadnienia wojsk polskich za granicą, wpływa obecnie sprawa «chlubnej» służby oddziałów NSZ w armii amerykańskiej. Oto, co pisze «Życie Warszawy» o tzw. Brygadzie Świętokrzyskiej.

„Są to wszyscy — jeżeli można sobie pozwolić na taką poufałość — rzy nasi znajomi, o których niejednokrotnie już pisaliśmy. Obecna bowiem Brygada Świętokrzyska powstała z oddziałów NSZ-u, stacjonowały swego czasu nad Pilicą, które to oddziały dzielnie walczyły z jednostkami PAL, AL i Armii Czerwonej, bohatersko wspomagały Niemców w odwróceniu i protegowane. Zwalazszy się szczęśliwie w okolicy Pila, przeszły z czasem na służbę amerykańską, zwiększyły dziesięciokrotnie swój stan osobowy i obecnie stacjonują w Bawarii jako «kompania w townicza».

„Służba wartownicza jest rzecz zaszczytną a nawet pożyteczną. Zwłaszcza kiedy w czasie pokoju przyczynia się do utrwalenia pokoju.

Ale jak określić utrzymywanie w tej jednostki wojskowej z polskimi odznakami państwowymi? Forma wojskowej, której ideologia i cele zupełnie niedwuznacznie faszystowskie?

Anders we Włoszech, Brygada Świętokrzyska w strefie amerykańskiej — oto jedno z źródeł niepokojów i bandytyzmu politycznego w Polsce. Oto jedno z nieprzydatnych jeszcze ognisk faszyzmu i wojny światowej.

Wszystko co w Polsce myśli i czuje demokratycznie znajduje wpięty czy później i pomimo takich czy innych rozbieżności — wspólny jezyk to bez cudzej opieki i bez obcej pomocy.

Ale niech zachodni przyjaciele polski uwolnią ją od tych, którzy nie jej zamęt i krew. Im prędzej uczynią, tym lepiej. Nie tylko polski. Dla pokoju świata!

przeciw gen. Franco 40 tys. wojska. Za najskuteczniejszy środek zmuszenia Franco do ustąpienia, Giral uważa blokadę Hiszpanii. (PAP)

bezpieczeństwa, a napotkanych odważyć w ręce tychże władz.

Czesi pierwsi w handlu z Niemcami

Pierwszym państwem, które wiazało stosunki z Niemcami, Czechosłowacja, która wzamian gumę syntetyczną dostarcza kołbenzynę.

B. Burmistrz w więzieniu

W Lublinie zakończył się proces przeciwko byłemu burmistrzowi miasta za czasów okupacji, Kazimierzowi Lenskiemu.

Lenski, oskarżony o działalność szkodliwą dla polskiego narodu, skazany na 3 lata więzienia, konfiskację majątku i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg lat 6. (PAP)

Wojsko w Hiszpanii gotowe do powstania

Giral ostrzega Franco

Premier republikańskiego rządu Hiszpanii, Giral, w wywiadzie udzielonym w Waszyngtonie oświadczył, że w Hiszpanii czeka na hasło powstania

DZIEŃ
OLSZTYNA

Wszyscy sadzimy warzywa

Bezpieczeństwo pracy i plonów musi być zapewnione

Przed spisem ludności.

W sobotę dnia 9: lutego o godz. 4-ej odbędzie się w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odprawa komisarzy spisowych w związku z zakończeniem czynności przygotowawczych do spisu ludności, który odbędzie się przeprowadzony w dniu 14-go m.

Poranek filmowy dla młodzieży

W niedzielę staraniem OM TUR odbędzie się poranek filmowy dla młodzieży w kinie «Polonia». W programie film prod. radzieckiej „Tęcza”. Bilety do nabycia w cenie 5 zł. w OM TUR i w kasie kina.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18:30 komedia w 5 aktach Al. Fredry „Śluby panieńskie”.

Kino „Polonia”

Film radziecki p.t. „Czekaj na mnie”. Początek seansów o godz. 15, 17, 19, 21 i 23.

Kino „Mazur”

Dzisiaj premiera filmu produkcji polskiej p.t. „Kochaj tylko mnie”. Początek seansów o godz. 15, 17 i 19.

Doniosłe postulaty

wynikiem konferencji w Urzędzie Woj.

Dnia 5 bm. odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim konferencja naczelników wydziałów oraz kierowników urzędów niezespólnych pod przewodnictwem wojewody mazurskiego dr. Z. Robla.

Powołane uprzednio przez wojewodę komisje złożyły sprawozdanie ze swoich prac. Na konferencji przyjęto po przedyskutowaniu postulaty, ogłoszone przez poszczególne komisje w sprawach osiedlenia i zagospodarowania okręgu, aprowizacji i handlu, transportu i komunikacji, oświaty i kultury, odbudowy i bez-

pieczeństwa.

Uzgodnione postulaty przedłożone będą ministrowi Ziemi Odzyskanych do zatwierdzenia i w celu uzyskania potrzebnych kredytów do wprowadzenia w życie ustalonego programu pracy, który przyczyniłby się wydatnie do normalizacji życia w okręgu Mazurskim.

Ponadto na konferencji przewodniczący Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym omówił program prac Komisji i wpływ jej działalności na stabilizowanie się stosunków.

W województwie Mazurskim, szczególnie w miastach, daje się odczuć dotkliwy brak warzyw.

Objaw ten jest zresztą powszechny, bo, jak wynika z danych statystycznych, obecna produkcja warzyw w Polsce wynosi zaledwie 30 proc. produkcji przedwojennej. Ogółem spożycie warzyw wynosi teraz na osobę 60 kg. rocznie, podczas gdy przed wojną wynosiło 150 kg.

Ludność miast może jednak bardzo wydatnie poprawić sytuację na odcinku warzywnictwa. Wszystkie

niezabudowane place, które w każdym mieście stanowią pokaźny procent ogólnej powierzchni, można i należy uprawić.

Musimy wskrzesić dawną tradycję ogródków działkowych. Akcja ta nie jest nowa. Prowadzona w ciągu wielu lat dała ogromne korzyści, szczególnie pracującym rzeszom miast.

W każdej rodzinie powinno się wzbudzić trochę energii, aby, przy pomocy władz, uprawić 300-400-metrową działkę.

Władze udziela działkowiczom niezbędnych środków dla zagospodarowania działki. A więc — nawozów sztucznych i nasion po cenach urzędowych, niezbędnych narzędzi ogrodniczych itp.

W tym roku akcja zakładania ogródków działkowych obejmie całe państwo i będzie miała, w przeciwieństwie do roku ubiegłego, wyraźne ramy organizacyjne.

Specjalne Towarzystwa Ochrony Ogródków Działkowych będą miały za zadanie najpierw zapoczątkowanie tej akcji, a następnie samą organizację dostaw i dostarczenia przez działkowiczom wszystkich środków, potrzebnych do zagospodarowania działki.

Do Towarzystwa będzie należało przede wszystkim zorganizowanie odpowiedniej ochrony działek przed złodziejami i szkodnikami.

Na konferencjach przygotowawczych do akcji ogródków działkowych poruszana jest w pierwszym rzędzie sprawa bezpieczeństwa pracy i ochrony plonów.

Musimy wszyscy mieć to przeświadczenie, że, gdy włożymy w przydzielony kawałek ziemi wiele swojej pracy i kosztów, to jesienny zbiór warzyw opłaci sownie nasz wysiłek. (B)

SLUCHAMY RADIA

Warszawa I na fali 395,8 m

Sobota 9 bm, 6,55 hymn, 7,00 dziennik, 1,15 muzyka z płyt, 8,00 dziennik, 12,10 dziennik, 12,25 pieśni Bramsa, 12,50 skrzynka poszukiwań, 13,05 kwadrans muzyki węgierskiej, 13,30 aud. dla Polskich Sił Zbrojnych zagr., 13,45 wiad. gosp., 16,00 „Historia żółtej ciżemki”, 16,25 utwory fortep., 16,45 „Młodzi mówią”, 17,30 lekkie duety i pieśni, 18,20 aud. muzyki ludowej, 18,50 skrz. poszukiwań, 19,15 skrz. poszuk., 19,30 artykuł polityczny, 19,40 dziennik, 20,00 „40 lat piosenki”, 20,45 turniej recyt., 21,00 aud. dla Polaków zagr., 22,00 koncert ork. tan. P. R., 22,30 10 minut bajki polskiej, 22,45 ost. wiad., 23,00 muz. taneczna, 23,25 skrzynka poszukiwań, 24,00 hymn.

Rozpoczyna się przydział paczek UNRRA

W pierwszym rzędzie zaopatrzeni bedzie Olsztyn

W najbliższych dniach dokonany zostanie przydział paczek UNRRA dla posiadaczy kart żywnościowych kat I.

W pierwszym rzędzie zaopatrzeni zostaną urzędnicy państwowi i samorządowi. Rozdział dokonywany będzie wyłącznie za pośrednictwem instytucji i urzędów, które przedłożą imienne listy swych pracowników do Woj. Wydziału Apropizacji i Handlu, potwierdzone podpisem kierownika Urzędu.

Oliara na POMOC ZIMOWA
zmniejsza niedze —
osłabia cierpienia

Do imiennej listy należy dołączyć arkusze z naklejonymi numerkami: 30, 31, 32, karty żywnościowej styczniowo-lutowej. Kupony muszą być naklejone po 25 w 10 rzędach.

Racje żywnościowe «Menu» 1 — 5 dla jednej osoby składają się z dwóch części: 1) «First Ration Half» i 2) «Second Ration Half».

W paczce typu «C» i «K» mieszczą się duże porcje dla dwóch osób. Cena jednej racji żywnościowej dla jednej osoby wynosi: „Menu” 1 — 250 zł., 2 — 332,04 zł., 3 — 332,04 zł., 4 — 332,04 zł. i 5 — 230 zł.

Cena paczki typu „K” racja dla dwóch osób wynosi 540 zł., typu „C” — 390 zł. i typu „KS” — 600 zł.

W pierwszym rzucie zostaną zaopatrzeni mieszkańcy Olsztyna. Z chwilą nadejścia dalszego transportu z paczkami UNRRA, zostaną zaopatrzeni posiadacze kart I kat. również pozostałych powiatów.

Gimnazjum krawieckie w Olsztynie

Olsztyn otrzymuje nową pożyteczną placówkę oświatową.

Dnia 15 b. m. zostanie otwarte Państw. Zenskie Gimnazjum Krawieckie o obszernym programie nauczania.

Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły w gmachu Gmn. Zenskigo przy ul. Wyzwolenia 27.

POLWIECZE „GAZETY LUDOWEJ” NA MAZURACH

W końcu XIX. wieku wzmaga się na Mazurach działalność germanizatorów. Pastorowie niemczy, nie wiedzą o starych polskich nazwiskach, zaczynają zakładać czasopisma w języku polskim, lecz w duchu wrogim, z wszelkimi podają do publicznej wiadomości, że gazety ich przeznaczone są »dla naszych polskich czytelników«.

Jeszcze bowiem określenie «Mazur» nie było spopularyzowane, zaczęto je dopiero wprowadzać, pragnąc przekonać lud, na pojezierzu Mazurskim osiadły, że nie jest on polskim, lecz raczej narodem mieszańców „Mischvolk”.

A czego nie wymyślano, aby Mazurów przekonać, że z Polską i z Polakami nie mają nic wspólnego!

Po polsku myślący mieszczańscy ewangelicy południowej części Prus Wschodnich odczuwali potrzebę założenia własnego organu. Udało się tego dokonać przy poparciu i pomocy działaczy polskich tej miary, co Antoni Otuchowski, Alfons Parczewski, ks. Wolszleger i inni.

Dnia 1 stycznia 1890 r., a więc przed pół wiekiem, ukazało się w Elku pismo „Gazeta Ludowa”.

Dziwnym zbiegiem okoliczności rok pojawienia się tego czasopisma przypadł w 360-tą rocznicę założenia w tymże Elku pierwszej polskiej drukarni, która z Krakowa przywiózł drukarz i poeta Jan Sandecki, przewany Małeckim (Małeciuszem). W 10 lat później, w 1546 r. syn Jana, Hieronim Małeki, otworzył w Elku

pierwszy zakład naukowy „wyższy”, przygotowujący młodzież męską do studiów uniwersyteckich. (Uczelnia ta przetrwała do 1810 roku).

Redaktorem „Gazety Ludowej” mianowano Karola Barkego, Mazura. Gazeta wystąpiła z jasnym programem. Celem jej była „obrona własności plemiennej i uchylanie krzywd, wyrządzanych ludności polskiej przez rząd niemiecki, szkoły i kościół”.

Władze poczęły prześladować redaktora, nękać go procesami i karami pieniężnymi. Zmuszono wreszcie Karola Barkego do opuszczenia w 1895 r. swej placówki. Następcą obrano brata jego, Hugona. Ale i tego władze poczęły gnębić, w końcu skazany został na 18 miesięcy bezwzględnej więzienia.

„Gazeta Ludowa” wychodzi przez 5 lat, skupiając dokoła siebie licznych po polsku myślących gospodarzy, jak: Bogumił Labusz, jeden z założycieli i najczynniejszych członków powstałej w końcu 1895 roku Mazurskiej Partii Ludowej (ku jego

czci wieś, w której żył i pochowany został. Horambark, w pow. szczytienskim, przezwaną została «Labuszewo»). Działal tam Michał Hajka z Ogródka w pow. łeckim, znany poeta i działacz polski, Bogumił Linka z Wawroch, zamordowany w okresie przedplebiscytowym w 1920 r. przez bandę niemiecką, i wielu innych.

Dużą rolę odegrała „Gazeta Ludowa” podczas wyborów w 1898 r., kiedy Mazurzy byłiby niewątpliwie wprowadzili swego posła do Reichstagu, gdyby nie nikczemna akcja przeciwnej im partii, przekupstwo i nieprzejednana postawa pruskich władz.

Barke po wyjściu z więzienia zmuszony był opuścić Elk i przenieść redakcję do Szczytna. Wkrótce warunki pracy stały się tak nieznośne, że „Gazeta Ludowa” z żalem musiano zlikwidować.

Nie upadli jednak na duchu Mazurzy. Trwali, wierząc, iż nadejdzie czas „kiedy Polska przyjdzie na Mazury”. I wytrwali.

Emilia Sukertowa Biedrawina

Sport i wychowanie fizyczne

Przed wielką próbą naszych sił

Musimy być gotowi na przyjęcie lekkoatletów całej Polski

Wczoraj przybył do Olsztyna kpt. Giedgowd, który z ramienia P.U.W.F. i P. W. oraz P. Z. L. A. ma poczynić pierwsze kroki w realizacji doniosłej dla woj. warmijsko-mazurskiej uchwały PZLA organizacji pierwszych w odrodzonej Polsce mistrzostw zimowych w lekkoatletyce w Olsztynie.

Mistrzostwa Polski, jako zawody ogólnokrajowe, a więc skupiające zainteresowanie wszystkich sportowców polskich, byłyby imprezą ze wszech miar pożądaną właśnie na ziemiach odzyskanych, przyczyniając się i w dziedzinie sportu do bardziej ściślego zespolenia tych ziem z Macierzą.

Poważna impreza, aczkolwiek ograniczona częściowo warunkami powojennymi, zwróciłaby na Olsztyn całą Polskę, co leży w naszym lokalnym również interesie.

Udany również organizacyjny wysunąłby okrąg nasz na czoło w przyszłych planach sportu polskiego, a

PRZETARG. Zarząd Miejski miasta Olsztyna ogłasza przetarg na dostarczenie kotłów centralnego ogrzewania wodnego w gmachu Ratusza. Kosztorys ofertowy zainteresowani mogą otrzymać w Wydziale Technicznym (gmach Ratusza) pok. 88. Oferty należy składać do dnia 19 lutego 1946 r. w zalakowanych kopertach, z tym, że otwarcie ofert nastąpi 19. II. o godz. 12-ej. Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wybrania oferenta ewentualnie unieważnienia przetargu. Oferenci muszą zaopatrzyć się w zaświadczenia Zarządu Miasta Państwowego lub inne, że zaosiarowane kotły nie stanowią własności Państwa. Prezydent m. Olsztyna (—) Pałucki. (144)

PRZETARG. Zarząd Miejski m. Olsztyna ogłasza przetarg na roboty remontowe Kapieliska Ośrodka Zdrowia Dworcowa 75.

Kosztorys ofertowy zainteresowani mogą otrzymać w Wydziale Technicznym (gmach Ratusza) pokój 88, tamże można obejrzeć plan projektu remontu kapieliska. Oferty należy składać do 18-go lutego 1946 r. w zalakowanych kopertach z tym, że otwarcie ofert nastąpi 18. II. o godz. 12-ej. Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo wybrania oferenta ewentualnie unieważnienia przetargu. Prezydent Miasta Olsztyna (—) Pałucki. (145)

PRZETARG Izba Skarbowa w Olsztynie ogłasza przetarg na przebudowę i remont 2 ch garaży przy ul. Dworcowej Nr. 5. Kosztorysy należy składać w Izbie Skarbowej, pokój Nr. 17, do dnia 19 bm. włącznie, w zamkniętych kopertach. 20 bm., o godz. 10 rano, nastąpi przetarg. Słpe kosztorysy otrzymać można w pokoju Nr. 18 w Izbie Skarbowej, ul. Dworcowa Nr. 3. (139-2)

w konsekwencji Olsztyn zyskałby dodatnie konto w ogólnym bilansie odbudowy kraju.

Ciężar organizacyjny przede wszystkim spadnie na barki wojska, jako gospodarza hali sportowej, oraz na poszczególne kluby i organizacje.

Wiele do powiedzenia będą miały organizacje młodzieżowe naszego miasta, które powinny przyjść organizatorom z pomocą, biorąc na siebie akcję propagandową wśród społeczeństwa.

Z drugiej strony władze administracyjne dołożą niewątpliwie wiele starań, by ułatwić czynnikom sportowym samą organizację mistrzostw, nadając im odpowiednie i godne ramy.

Mistrzostwa, które początkowo miały się odbyć w dniach 23-24 bm., ze względu na czas, potrzebny dla przygotowania technicznego hali sportowej (bieżnia, szatnia, trybuna), zostaną prawdopodobnie przełożone na początek marca.

Kilka tygodni, które nas dzielą od przypuszczalnego terminu zawodów, należy wykorzystać prócz tego na

W trosce o ład i bezpieczeństwo**Wyniki ostatnich akcji Milicji Obywatelskiej**

Masowa kontrola dokumentów, dokonana przez Milicję Obywatelską dn. 25 stycznia w Olsztynie, a mająca na celu ujawnienie osób niemeldowanych, osiągnęła w pełni zamierzony skutek

Nazajutrz po kontroli do liczby mieszkańców zameldowanych przybyło 1.098 osób, które dotąd obowiązku tego nie wypełniły.

Dn. 6 b. m. o g. 8 wiecz. Milicja Ob. z udziałem władz wojewódzkich przeprowadziła rewizję dokumentów w obrębie 3-go komisariatu. Zatrzymano 231 osób, niemeldowanych lub nie zarejestrowanych w Rej. Kom. Uzupelniać. Między zatrzymanymi było kilka osób, które przez lekko-myślność nie przekazały władzom wojskowym posiadanych przedmiotów rynsztunku wojennego i amunicji.

Wszystkich przetrzymano na posterunku M. O. do rana, a stąd pod eskortą odstawiono do Biura Meldunkowego. Niezależnie od tego winni niezameldowania się będą pociągnięci do odpowiedzialności administracyjnej.

Między przytrzymanymi na ulicy dostała się w ręce milicji pewna niewiasta, przy której znaleziono 11 złotych pięciorublowek, 3 złote 10-rublowki, 5 złotych monet dolarowych, 7 pierścionków i obrączek oraz kilka innych złotych przedmiotów.

Niezależnie od tego funkcjonariusze M. O. przeprowadzili również obławę dn. 4 b. m. na terenie bazaru. Zatrzymano 39 osób. Po przesłuchaniu zatrzymanych i spisaniu protokołów, zwolniono 38 osób — po-

przygotowanie kwater dla przybyłych do Olsztyna lekkoatletów i zapewnienie im wyżywienia

Od pomyślnego rozwiązania tych spraw zasadniczych zależy impreza olsztyńska. Nakłada ona duże obowiązki i dużą odpowiedzialność, jednak wierzymy, że społeczeństwo województwa i miasto nie tylko poprze wysiłki organizatorów, lecz w dużej mierze samo przyczyni się do powodzenia całej akcji.

W związku z przyjazdem kpt. Giedgowda w dniu dzisiejszym, o godz. 16, odbędzie się zebranie aktyw sportowego miasta i województwa w sali „Spłem“ przy ul. Pieniężnego.

Ze względu na ważność poruszanych spraw wzywa się wszystkich działaczy sportowych do wzięcia jak najliczniejszego udziału. T. G.

Warta poznańska bawi obecnie w Czechosłowacji. Spotkanie pięściarskie między Wartą a Brnem dało wynik nierozstrzygnięty 8:8. Sensacją była porażka Szymury z Netuką.

dejranych o szaber, i 1 osobę — o uprawianie gry hazardowej.

Wśród rzeczy zarekwirowanych stwierdzono takie przedmioty, jak telefony, materiały i przybory elektryczne, których osoby prywatne, zgodnie z zarządzeniem Min. Skarbu, nie mają prawa posiadać.

Wyniki ostatnio przedsięwziętych akcji Milicji Obywatelskiej świadczą wymownie o jej stale wzrastającej sprawności organizacyjnej na terenie Olsztyna i pozwalają żywić nadzieję, że w niedługim czasie i w odcinku bezpieczeństwa nastąpi u nas ostateczna normalizacja stosunków.

Czy wiecie że...

„Ojczyzna Mazura i polskiej gadki jest tylko Polska“ — z tym hasłem delegaci Polskiej Partii Ludowej wyjechali do Paryża na Kongres Pokojowy w marcu i kwietniu 1919 r.

W skład delegacji weszli niestrudzeni działacze mazurscy Linka, J. Zapatka, Lewandowski i O Zapatka.

Wysłannicy ludu mazurskiego nie uleki się pogroźkom niemieckich, by podążyć przed Trybunał Ludów i w imię miłości Ojczyzny szukać wolności i sprawiedliwości.

Niech to wspomnienie wystąpienia najznakomitszych synów Ziemi Mazurskiej będzie dla nas wszystkich, synów tej samej polskiej ziemi, którzyśmy z centralnych województw tutaj przybyli, cementem utrwalałym nasz wzajemny szacunek i przyjaźń dla dobra odbudowy jednej wielkiej Ojczyzny — Polski. (jg)

ZARZĄDZENIE

Na terenie m. Olsztyna w obrębie ul. Parkowej i ulic przyległych stwierdzony został urzędowo wypadek wścieklizny u psa, którego zabito.

W związku z powyższym na zasadzie Rozp. Min. Rolnictwa z dn. 9.I.28 r. w sprawie wykonania Rozp. Prez. R. P. z dnia 22.VIII.1927 r. zwalczaniu chorób zaraźliwych (Dz. U. R. R. Nr. 19 poz. 167) podaje zaszłym wypadku do wiadomości publicznej i zarządzam:

1. Zabić psy i koty podejrzane o zarażenie się wścieklizną.
2. Trzymanie psów na uwięzi, a w razie prowadzenia psów, zaopatrzenie ich w bezpieczne kagańce i trzymanie na smyczy, koty zabrane nie mogą być swobodnie wypuszczone poza obręb domów.
3. W wypadku nie przestrzegania powyższego zarządzenia miejscowe władze bezpieczeństwa są upoważnione zabijać psy i koty szczególnie wążające się w obrębie miasta.
4. Zarządzenie powyższe musi być przestrzegane co najmniej przez miesiąc od chwili jego ogłoszenia, o ile w międzyczasie nie zostanie stwierdzony ponowny wypadek wścieklizny u psów lub kotów na terenie miasta.
5. Na zasadzie odpowiednich przepisów właściciele zwierząt, jako też wszyscy, którzy mają jakakolwiek styczność ze zwierzętami, są obowiązani zgłosić niezwłocznie każdy wypadek wzbudzający podejrzenie zachorowania na wściekliznę zwierząt domowych a szczególnie psów i kotów.

Prezydent m. Olsztyna
Starosta Grodzki

142-2

(— T. Pałucki)

OGŁOSZENIA DROBNE

SKLEPOWY lokal frontowy w centrum miasta poszukiwany. Wiadomości w redakcji najmu do Administracji „Wiadomości Mazurskich“ pod A. S. 143-2.

CENTRA — baterie - latarki - żarówki - anody igły gramofonowe. Przedstawicielstwo i wyłączna sprzedaż na woj. Pomorskie i Mazurskie, F-a Zbigniew Mazurki w Toruniu, ul. Królowej Jadwigi 1. Wysyłamy za zaliczeniem. (124-2)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego, wydane przez Starostwo Grodzkie w Olsztynie dnia 18. gr. dnia 1945 r. Nr. 1149, na nazwisko Laska wicz Agnieszka. (148)

UNIEWAZNIAM zagubioną książeczkę wojskową, wydaną przez R.K.U. w Olsztynie, na nazwisko Sielatycki Stanisław. (110)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie wydane przez Wojew. Komendę M. O. w Olsztynie, na nazwisko Skupień Władysław. (146)

SPRZEDAJE rasowe króliki belgijskie - brzyzy, Osiedle Oficerskie 17. Informacja codziennie od godz. 13-15 i od 18-20 (Oficerska Szkoła Artylerji. (147-2)

PRZYJME chłopca lub dziewczynkę do nauki pracownia czapek „POLCZA“ Stalina 24 m. 3 Antoni Michalski. (143-2)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Społem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.